

**PRIZRENSKI
SUSRETI PJESNIKA
SVJETLOST I TAMA**

KATEDRA SLOBODNOG UMA

KATEDRA SLOBODNOG UMA

**PRIZRENSKI
SUSRETI PJESNIKA**

SVJETLOST I TAMA

2023.

Predgovor

Prizrenski susreti pjesnika u ovom izdanju idu korak dalje u otkrivanju i promovisanju pjesnika u našem okruženju. Žene pjesnikinje iz našeg okruženja su poput cvjetova u proljeću koji čedno i sa teškoćom proviruju ispod naslaga vremena. Njihove emocije su krhke, skrivene, stidno se otkrivaju i nestaju. Čarolija je u tome što u svojim stihovima malo kažu a nama ostave more naslućivanja. Zato ih trebamo sa pažnjom slušati i pozivati da nam često kazuju svoje stihove.

Drugi dio susreta nam donosi zrelu poeziju. Postoji cio jedan mikro svijet u kome se pjeva o “rodnoj grudi”, ljubavi, strahovima u ruhu modernog, avangardnog i tradicionalnog. Stihovi između svjetlosti i tame više naginju tami, bolu i čemeru.

“Proljeće uvijek kasni, a i ako dođe na vrijeme postoji strah da ga niko neće dočekati”.

Katedra slobodnog uma

Fehmija Murati je rođena 1954. godine u selo Planjane, u Župi kod Prizrena.

Komercijalnu Ekonomsku školu je završila u Prištini. Radila je u "Nacionalnoj Univerzitetskoj biblioteci" od 1984. godine u Prištini gdje je i živjela pedeset godina.

Godine 2005. osniva Kulturno umjetničko društvo sa sjedištem u Prištini "Svjetlucavi biseri" i učestvuje na mnogo festivala u zemlji i regionu.

Objavila je svoju prvu knjigu poezije 2004. "Umorna od puta".

U knjizi "Tradicija i običaj Bošnjaka Župe, Podgore i Prizrena" slikovito opisuje i pojašnjava historiju, lingvistiku, geografski položaj, kao i tradiciju i običaj života Bošnjaka u selima prizrenske opštine. Prikaz etnografskog folkloru Župe u ovoj knjizi rezultat je poznavanja narodnog života, predmeta folklorne kulture, muzike, usmenog stvaralaštva i govora Bošnjaka na ovim prostorima. Knjiga je veoma značajna za nauku i kulturu zajednice Bošnjaka Prizrena.

Autor je i romana "Od bajke do idile", i zbirke pjesama "Lirske tradicionalne pjesme Župe". Živi u Planjanu.

Šar-planinski lirski sentiment

Pišući ovaj esej o pjesnikinji Fehmiji Murati bio sam motivisan višestruko. Prvo, bio sam u ubijeden da pišem o pravoj pjesnikinji, zatim o pjesnikinji koja je samo-pjesnički rasla u jednom najegzotičnijem ambijentu šarplaninske etnosocijalne i geografske regije smještena između visokih vrhova Kodža Balkan, Ošljak...

Alija Đogović- "Umorna od puta"

TKALJA

U sobici sama djevojka tkalja,
A momak nožem frulicu šara.
Ona mi tka šareni splijet,
Na grudima, crveni cvijet.

On lijepo sječe, koru otvara,
Lijepo i lahko, ljljane našara,
Hladno je veče mrklo ko vuci,
Djevojka svilu drži u ruci.

Radosne joj poteku suze,
Zapjeva pjesmu i češalj uze,
Raslpeti mili ti kose moje,
Kosa je meka i zlatne boje.

Ljepotica htjela sudbu da čita,
Kosa raspletjena, ko cvjetna kita.
Ah, ni ovog ljeta, udat se neću,
Sudbina jadnoj, prekrati sreću.

Planinske jele na tamjan mirišu
A lijepi momci za curom uzdišu.
Ona ide rijekom, suza joj u zeni,
talas sav u pjenu, tka joj pokrov bijeli.

SINA SOM RODILA

U planina, rodila sam sina,
ispod Buljec ovce čuvajući.
Bjela Vila babica mi bila,
a ruža ga na list privatila.

Druga Vila pupak odrezala,
i lijepo, njega okupala,
u janjeće runo zamotala,
od kupine povoj načinila.
Treća Vila, hurmom nahranila,
i ovčijim mlijekom napojila.
Četvrta mu fesić načinila,
Od smilja mu kičanku pravila,
za junaka, Šarskog proslavila.
Dođe vrijeme da se junak ženi,
zove junak sve četiri Vile,
da na svadbu one zaigraju,
zaigraju lijepo zapjevaju.
Kad dođoše sve četiri Vile,
donesoše bosiljok i smilje,
zakitiše junaka sa Šare,
a mladenki donesose dare
u to vrijeme nije bilo pare.
Donesose lire i talire,
a u sito pšenice bjelice,
da imaju sve zdrave dečice.

ZAPJEVAJMO

Zapjevajmo mile sestre moje,
Imamo mi Dina i Imana.
Da se čuju pjesme lijepe naše,
od starina pjesme od davnina.
Sa planina Ošljaka i Šare,
da odjeknu do grada Stambola.
Lijepu našu nošnju obucimo,
izatkanu sestre od davnina.
Moja braćo vi se dotjerajte,

pa se mili lijepo obucite,
u Bošnjaču staru nošnju našu.
pa i svoje kose načešljajte,
a fosove na krivo stavite,
sa kičankom od crne svilice.
Ferven crni, vezen gajtanima,
a na njemu orijentalne šare,
navezane iglom od biljura,
sestre vaše za vas izvezale.
I čakšire čojom izatkane,
Opšivene crnim gajtanima,
na nogama šarene čarape,
i opanke sa dugim vrpcama.
Srcem sestre, pjesmu zapjevajmo,
i bošnjačku nošnju sačuvajmo.
Eto ti je naša tradicija stara,
običaji Bošnjaka, Prizrena.
Na Balkanu najstarijeg grada,
tu je život opstanaka i nada.

▼ **Arifka Ljatifi**, rođena je 1968. godine u selu Nebregšte. Njeni roditelji se sele u Prizren i ona osnovnu školu i gimnaziju završava u Prizrenu. Aktivno se bavi politikom, naročito se ističe u aktivnostima za poboljšanja prava žena. Bila je potpredsjednica a trenutno je član glavnog odbora Foruma žena.

Veliki je ljubitelj pisane riječi. Pjesme piše još od rane mladosti, kao srednjoškolka.

Izdala je zbirku pjesama “Duša moje duše”. Zbirka pjesama je dospjela do mnogo zemalja Zapadne Evrope, Kanade i Sjedinjenih Američkih država. Svojim pjesmama je predstavljala Bošnjake Kosova u BIH na regionalnim susretima preduzetnika. Put do čitaoca čeka još veliki broj njenih ne objavljenih pjesama.

DUŠA

Ono kad te
u grudima stegne,
kad grč u stomaku
osjetiš,
usne u liniju
pretvore se.

Duša je to!
Kad suzu
zadržavaš,

da u potoke
poteče...
Isplači se, to su
samo suze...

Nije sram
pokazati ih,
to duša govori,
emocije su to.

Kad glas,
Koji čuješ iz daljine,
još uvijek
u tebi zbori,
iz neke dubine.
- Duša je to.

Ne plači,
sreća nikada
ne umire,
i onda kad mine,
ona je još
u dubini toj....

ČEKAM TE

Čekam te...
da mi od nekud dođeš,
ruke tvoje
raširiš,
u zagrljaj svoj primiš.

Čekam te,
da me na grudi svoje
nježno priviješ.
da otkucaje, ritam
tvog srca čujem.

Da me po kosi
pomiluješ.
Pramen sa čela ukloniš,
blago se nakloniš,
i nježno šaneš:
“Jedino moje ...”
da me čvrsto
za ruke povedeš,
od ovog oholog svijeta
zaštitiš.

Da sjenka tvoja
bude u
iznad mene,
da carstvom staza
koračam,
a ne stazom trnja i kopriva,
Jedino moje...

Čekam da se
u oči tvoje zagledam,
plavetnilo oka tvog
ugledam,
u visine vinem,
u ponore oka tvog
zaronim,
i upoznam dubinu ljubavi.

MOJA MATI

O ti, nepresušni izvore,
što me hladnom vodom
napajaš,
gdje nestade.. gdje mi ode?
Što međ' svijetom
oholim ostavi.

O, ti, mati moja, što me
tako mladu, ko pupoljak
tek procvali, u rosnoj livadi,
među korovom, ostavi.

Što mi ode?... Što se ne javi?
Pa se zadnji put ne oprostimo,
da boli svoje ublažimo,
sjećanja naša oživimo.

Što me ostavi tako krhku,
nejaku,
za ovaj čudan svijet
nespremnu.

Ko će me ranom zorom
buditi,
noću pokrivati,
glasom tvojim uspavljivati,
nježnim zagrljajem privijati.

O, ti, najdraža moja,
zar ti mene žao nije,
djeteta svoga,

pa nam bez oprostaja
ode.

O, ti, mati moja,
što ne dopusti da ti
još jednom kike
kćer isplete...
Pod maramom vječno
sakrivene.

Što na, izmaknu,
nesretne, nejake ostavi.
Ode...Tamo negdje među
cvjetnim poljima,
nepresušnim izvorima.

Ode, sve nas iznenadi,
sjećanja blijeda,
a bol jaka osta.

Do odlaska tvog
nisam znala gdje se
duša nalazi,
odlaskom tvojim spoznah,
ona je tu u grudima mojim...

S poštovanjem mojoj rahmetli majci

Mersija Omerović je rođena 22. maja 1971. godine selo Planjane kod Prizrena, udata je i majka je dvije kćeri i jednog sina i baka osmoro unučadi. Još kao dijete voljela je da piše, imala je jaku želju da napiše bar jednu knjigu. Tako godinama je pisala pjesme u jednoj svesci gdje je brižno čuvala i uvijek maštala da će jednog dana njene pjesme ugledati svjetlost dana. Godine su prolazile a njena želja bila je sve veća. Tako uz pomoć

dobrih ljudi ostvario se njen san. Prvu knjigu je izdala na svom lokalnom govoru pod nazivom „Take Beše ” onda još tri knjige pod nazivom „Varljiv svet”, „ Lijepa riječ” i „Život u boji”

Piše još uvijek pjesme za djecu i odrasle, jako voli da piše šaljive pjesme na svom lokalnom govoru.

LIJEPA RIJEČ

Lijepa riječ
gvozdena vrata otvara,
lijepa riječ
osjećaj nježan stvara.

Lijepa riječ
u srce dira jako.
Lijepa riječ
iz srca dolazi,
al', na žalost,
ne izgovori je svako.

Ružna riječ
ume da zaboli,
na srcu ranu da otvori.
ne koristi ružnu riječ,
ne možeš je povući
ako je izgovorena već.

SAVET MOJE MAJKE

Kćeri moja slušaj savet moj:
-Kao prvo, čuvaj obraz svoj.

Život zna ponekad grub da bude,
Glavu gore mila, i tuga je za ljude.

Svet je pun loših ljudi
neka kćeri, ti mi pametna budi.

Nek ti Allah podari sreću
neka uvek važi ono,
“svoje nedam tuđe neću”.

Kćeri moja živi, radi, stvaraj
al' se dunjalukom ne zavaravaj.

Dunjaluk je kratkog veka
na Ahretu nas večnost čeka.

Zato kćeri ti se trudi
dobra mi i poštena budi.

Ovde kćeri nije lako,
grehe svoje možeš lako skriti,

suze svoje uzaludno liti
najteže je kćeri, čovek biti.

Ne žalosti se kćeri
kad te ogovaraju ljudi
neka mila, jednog dana će
dragi Allah svima da nam sudi.

DVE SVEKRVE

Dve svekrve iskočilje u selo
na put, na kamenje da sedet.
Uzelje u ruke kudelje vuna
da predet, vuna predet
na snae se plačet.

-Eeee....more sestro moa,
da ti kažem, da mi iskoči iz duša,
ova nusa moa ,ama ić ne me sluša.
Jako manita, teke će uzvika
bez ništa, pa ka će žukne
još nekoj dn, će me pukne.

Sinu vikam, skaraja dete moe
a on božem neme čoe.
Pa još što će mi reče
naneee što se ačkaš
zarabotaj nešto što ti falji
a će veroeš ženu poviše
od mater žalji.

-Da sestro i moa je ista
tvoa makar je počista

moa neasalnica oz mater
se zauzela sinu usta mu vrzala.
Svača mlogo u kuća ni se meša
a moj ulav sin, dori gi širi teša.

Pa još ka ce ga vidim
oz usisivač u ruke,mi ide
da puknem od muke.
Na rabota će ide, itaa da gi posredi
a poslje taa neasalnica njegoa
cev dn po putinje mu sedi.
Mu vikam nese utepooj dete moe
a on još mi privikoe
naneee gljedaj rabote svoe!

Čoek i on me kara,brinem
po staros će me izudara.
Mi vika, čuti ženo
da se ksnee raaat,
jen zalak ljep, a me vidiš mene
pri oči som sljep.
I moj čoek me kara
čuti ženo mi vikaa
a ja sirota drevna što da činim
krava u klječ mi rika.

Ruke me boljet take muzem
a poslje nesmem jeno safiće
mljeko da uzem.
Nusa moa nema gajlje
a je pladne a je sabajlje,
do k'd gi je cev ce spiye
a ka će se dine oz drugače
belo kave će piye.

Gi gljedam nesmem reć da rečem
a od muke će se dinem
pa još i ljep gi pečem.
Ljep pečem i gi kunem,
da teke otrov da vi bine
da me čoe ta manitača
u vis će me dinee.

I mi je mlade bešomo
da lji se nesmeše ilji ne ulajlje
a sgašnje blagosim gi
muži u dimije gi stajljee.

STARICE

Volim tvoje izborano,
umiljato lice
mila moja starice .
Volim tvoje stroge,
brižljive riječi
volim i znam
da ti niko, nije,
od mene preći.
Volim tvoje oči snene,
što pogledom miluju mene.
Volim tvoje, dimije od svile
i te ruke što me
uvek, snažno grlile,
hrapave, al' tako nježne,
volim i te suze tvoje
ko pahulje snježne.
Volim tvoju

belu ispeglanu šamiju,
onu posebnu,
što čuvaš za džamiju
volim i opanke
blatnjave tvoje,
volim sve na tebi,
jer si duša, duše moje.
Volim i taj đerdan
oko tvoga vrata,
običan ,al' sija
ko da je od zlata.
U tvoje maleno srce
toliko ljubavi stane,
jer si najbolja ,
majko moja,
ženo bez mane.

Ernesa Koljenović, rođena je 17. jula 2003. godine u Prizrenu. Njeni roditelji vode porijeklo iz Plava i Gusinja u Crnoj Gori. Završila je Srednju medicinsku školu i upisala Pravni fakultet u Prizrenu.

Svoj prvi rad napisala je u drugom razredu osnovne škole. Kasnije se intenzivnije bavila pisanjem, tako da je 2019. godine na jednom takmičenju imala najveći broj poena. Neke svoje radove objavila je na društvenim mrežama. Objavila je zbirku pjesma pod nazivom “Oči boje espressa”. Ovo je njena prva knjiga pjesama.

PISMO NA RADNOM STOLU

Dan za danom prolazi,
neka pitanja mi naviru,
poput hladnog potoka
misli se moje prepliću.
Je li zapravo to što želim,
jesi li ti taj koga želim?
Kažu da osjetiš pravu ljubav,
katkad je osjetim a onda kao da je nema
sve se to vrti u krug
pitanja bez odgovora,
ljubav čas je prava čas je ne osjećam,
ti nisi uvijek tu.
I ponovo pitam sebe
je li zapravo to što želim,

zar ovakav način života,
ovakvu ljubav sebi da dozvolim.
Znam da zaslužujem bolje
a već sutra ovo pitanje neće biti pitanje,
ja neću biti tu,
odgovor nije potreban, jer vratićeš film u glavi,
shvatićeš da dama pored pravog muškarca stari.

UVENULA RUŽA

Podigni čašu vina,
pokaži, lutko, da srećna si,
pokaži svima
da niko te vrijedan nije,
ni ljubav,
zbog koje suze noćima liješ.
Pogledaj sebe malo,
možda ti se ovoga puta nije dalo,
možda te sreća slabije prati.
Zastani, udahni, izdahni,
vrijeme je još uvijek sporo,
ponekad si bez svih njih dobro.
Budi nekom sreća koja se godinama pamti,
čak i onda kad kasni su sati,
ruža je tvoja nastala od vina.
Ma, pusti ih, ne budi toliko fina,
ljudi su to, vječite zvijeri,
ne budi zvijezda koja u strahu treperi.
Budi Sunce što jako sija,
nek te ne brine ako tvoj sjaj
drugima ne prija.
Kažem ti, lutko, podigni tu čašu vina,
pokaži im,

pokaži svoje demone svima.
Jer uspjeli su da ljubav jednu ugase,
mislili da svoju nesreću
od najveće ljubavi spase,
htjeli su da tvoja ruža u avgustu uvene.
Ubaci, lutko, u svoj život promjene
i ne daj im više da truju latice tvoje,
tako će tvoj život imati najljepše boje.

ZALAZAK SUNCA

Magični sati samo što nisu,
Sunce se već polako krije
iza jednog brda.
Kad bih se samo mogla približiti Suncu,
oblacima, putovati nebom,
upoznati sve te zvijezde i planete.
Brzo odlutam, pa zaboravim da je tu
pored mene
neko ko me stvarno voli.

- Princezo, magični sat sija upravo sad, sunce je zašlo, nebo je dobilo prelijepu boju. Želio bih ukrasti ples od tebe, kako bi čarolija nestala. Ti si oduvijek bila princeza, a ja ću, čim se na nebu zvijezde pojave, biti tvoj princ.

- Kako bih mogla odoljeti riječima čovjeka koji me toliko voli?

- Zar je potrebno čudo? Zar je potrebno čekati pravo vrijeme, zalazak sunca, mladi mjesec, prvi snijeg, zar je potrebno sve to da bi bili sa nekim koga volimo?

- Šta ako pravi trenutak prođe, jer zaboravljamo da je pravo vrijeme upravo sad.

I da je svaki trenutak pravo vrijeme.

A u ljubavi svaki zalazak sunca je magičan.

Salhida Bašani Salaj rođena je 05.12.1992. godine u selu Manastirica, gdje je završila i osnovnu školu. I pored mnogo snova i planova, na žalost, okolnosti su bile takve da je u tom trenutku formalno školovanje nije nastavila. Oslanjajući se čvrsto na osnove koje je izgradila, nastavila je samostalno da istražuje i izučava oblasti počev od psihologije, pa sve do biologije.

Na njenoj “TO DO” listi nastavak obrazovanja još uvijek stoji kao ne završena obaveza, jer vjeruje da nikad nije kasno. Svoje prve stihove je napisala u dvanaestoj godini. Udata je i majka dvije djevojčice.

Ljubav i nada su najveća inspiracija u njenom životu. Zato, sva njena razmišljanja, gledišta, promjene koje je doživjela, želje i molitve za okolinu, zajednicu i čovječanstvo, planira da predstavi sve zajedno.

KUDA?

Kuda to ideš, propali svijete
dok ulicama luta gladno dijete,
dok iznemogli starac svoju ruku pruža
za koji sitniš, za koru hljeba...?

Kuda to ideš, pogani svijete
dok natopljeno krvlju leži dijete,
sa kim ratuješ, koga pobijedjuješ
dokle ćeš više da se uzdižeš?

Kuda to ideš, propali svijete

dok se u moru davi nedužno dijete,
dok samohrana majka brigu brine,
kuda to bježiš od istine?

Kuda to ideš, ogavni svijete
dok golo i boso luta nevino dijete,
dok zločinac mirno u toplom domu spava
a nevinog držiš iza rešetaka?

Daj, stani malo, spusti pogled svoj
na nevine, gladne i bolesne,
daj, pruži ruku svoju dosta je plača bilo,
zar nisi previše njih protjerao, povrijedio, ubio ...?!

Jer ja vjerujem da ljudskost još uvijek živi,
da biće kažnjeni svi koji su krivi,
da za sve bolesne ima lijeka,
da parče hljeba ima za svakog čovjeka,
daj shvati, svijete ne možeš nam ubiti nadu
ustani, probudi se, čekamo na tvoju pravdu.

ŽENO

Glavu gore podigni,
budi jaka kao stijena,
ne daj da te vrijeđaju
samo zato sto si žena.

Digni svoj glas kad si u pravu
nemoj da si potištena
ne daj da te potcenjavaju
samo zato sto si žena.

Na nepravdu ne zažmuri

kad znaš da si krivo optužena
i ne daj da ti sude
samo zato sto si žena.

Na laži i sve potvore
nemoj da si gluha, nijema
ne daj da te ogovore
samo zato sto si žena.

Otvori oči, progledaj
na svoj život nikom ne daj,
pusti razum nek progovori
za svoja se prava sama izbori,
svoju sreću sama stvori,
svijet po svojoj mjeri skroji.

MANASTIRICO

Gase se svetla, gase ognjista
mrak se nečujno gusti,
čuje sa neka čudna tišina
sokaci postaju pusti.

Ni sneg se vise ne zadrži
kao onda, nedeljama
mila moja, mi volimo te
samo u pesmama.

Jer, ostali ti nismo verni
razbežali na sve strane,

sad smo, eto, tebe željni
čak nam fale tvoje "mane"...

Al ti ostani tako ponosita
glavu nikako ne spuštaj,
i ne, nemoj biti ljuta
nikome na sebe ne daj.
Dopusti suncu da te ljubi
pusti cveće neka cveta
raduj se i živi
još milion ljeta.

Pusti travu neka raste
neka drveće te krasi
ti nastavi da dišeš
i kad poslednje se svetlo ugasi.

*Prizrenski
susreti
pjesnika*

SVETLOST I TAMA

İskender Muzbeğ (Iskender Muzbeg)

Rođen je 19. decembra 1947. godine u Prizrenu. Pohađao je osnovnu i Učiteljsku školu u Prizrenu dok je diplomirao na Pravnom fakultetu u Prištini. İskender Muzbeğ je jedan od osnivača i prvih novinara turskog časopisa Tan, koji je počeo svoje izlaženje 1969. godine u Prištini.

Njegove prve pjesme objavljene su u mjesečnom dječijem časopisu „Sevinç“ (“Sevinç”), koji je izlazio u Skoplju kada je još bio srednjoškolac. Nije se zadovoljavao pisanjem poezije, pa je objavio i roman koji je u nastavcima bio na stranicama lista Tan, 1970. godine.

Knjige poezije Iskendera Muzbega, čije su se pesme pojavljivale u mnogim časopisima u Makedoniji i na Kosovu, su: Kaynak (dječije pjesme, Detska Radost, Skoplje 1969), Yaşamak (Tan, Priština 1975), Gerçek (Birlik, Skoplje 1983), Taşa Türküler (Birlik, Skoplje 1987) i Büyük Göz („Veliko oko” na srpsko-hrvatskom, Jedinstvo, Priština 1988).

Neke od njegovih priča, uglavnom ljubavnih, objavljene su kao knjiga u izdanju časopisa "Tan" pod nazivom "Sevil" 1974. godine. Priredio je antologiju savremene kosovske turske poezije Tople Ruke (Priština 1974), zajedno sa pjesnikom Bayramom İbrahimom.

İskender Muzbeg, koji je bio član Saveza pisaca Kosova od 1973. godine, učestvovao je na mnogim simpozijumima i kongresima, dok njegova naučna saopštenja tretiraju jezik, književnost i folkloristiku. Muzbeg dugi niz godina se bavi i prevodjenjem. Živi u Prizrenu.

Objavio je sledeće knjige:

Yanan Sevgiler , roman

Kaynak , pjesme za djecu,

Sevil , pripovjetke,

Yaşamak , pjesme, Izdavač
Gerçek , pjesme,
Veliko oko , pjesme
Taşa Türküler , pjesme,,
Güneş Isıt Beni , pjesme,
Sülo , pjesme,
Kaynak , pjesme za djecu ...

OBLACI

Donesite mi, oblaci,
Svježine iz daleka,
Zastanite, oblaci,
Moja vas kuća čeka.
U virovima rijeke
Umijte lica siva,
Sa krčazima punim
Zaplovite vrh njiva.
Jer žedna zemlja zove
Da padne kiša plava,
Neka nabuja pšenica,
Neka poraste trava.
Samo u onu ulicu
Gdje igraju dječaci
Sa krčazima kiše
Ne dolazite, oblaci.

DJEČJE OČI

Dječje oči uplakane
Dječje oči nasmijane –

Dva duboka vrela bistra,
U svakome zvijezda blista.
Dječje oči zasanjane
U visinu zagledane
Sa zvjezdanog zlatnog mosta
Iščekuju dragog gosta.

DJEČJE ŽELJE

Dječjoj želji nema kraja:
Jedno dijete želi zmaja,
Drugo voli sladoled,
Treće put u nedogled.
Jedno bi da sunce lovi,
Drugo bi da morem plovi,
Treće se na izlet sprema...
Dječjoj želji kraja nema.

Pjesme sa turskog prevela: Dr. Lamija Hadžiosmanović

PROZOR

Život je jedan prozor
Kroz njega ćeš vidjeti kišu, grād,
Kako se skraćuje život ...
Ti dijete moje kroz prozor
U nebo, u zemlju gledaj,
Nek' raste tuga onih
Koji voljeti ne znaju.
Život je prozor
Sa staklima čistim,
Sa staklima zamalgjenim.

(sa turskog jezika preveo i prilagodio: autor)

BAŞLIKSIZ ŞİİRLER'DEN

Dün

Yalnızdım o pencerede – bir gölge adsız

İçi allak bullak olmuş, pusulasız...

Ağaçlar değiştirdi birden kahverengi paltosunu / Yeşil donunu /

Bir özüsü selama durdu

Ve evlerin insanların içi gibi allak bullak olmuş çatıları

Kendi yerine oturdu.

Bilirim

Yakında bir tan doğacak

Pususuz yarınlar

Bana bir şeyler oldu bugün / Duygularım her günden daha engin /

Odalara sığmıyorum

Avlulara /

Çiçekler bir başka sarı

İştahla bakıyorlar sulara.

Senden iyi haberler geldi

Pencereler kapıya inat / Yenilikleri ilk duyup yayan çocuklar gibi

Buna sevindiler.

Odalara bakan pancurlar

Birdenbire yüzlerini avlulara döndüler

Camlar / Evlenmeyi bekleyen genç kızlar gibi

Saydımlıklarıyla övündüler.

Kendimden daha büyüğüm bugün / Ve kendimden daha zengin /

İçim doldu

Anlıyor musun kadın

Yine sen bilmem kaçınıcı kere /Zamanın çalkantılı engininde

Hep baştan / Hep yeniden /Kapılara inat / ve Pencerelere /

Odama doludizgin giden atlar gibi

Gür sulu Fırat'lar gibi girip beni özlemle kucakladın...

Bir yıldız kaymasın korkarım

Gecelerin en zengininde.

BALKAN

U meni vulkan.
Zašto je ovaj Balkan
Sve više u krvi što je noć duža?
A njemu dolikuje samo ruža.
Život – to je smrt
Uzmi koliko ti drago
Ruši što više, ognjišta ruši...
U meni vulkan
Revolta,
Zašto je ovaj Balkan
Umesto ljubavi pun mržnje
I krvi?...
Želim se obratiti precima mojim
Koji leže mrtvi u ovoj zemlji,
U grobovima
Na Vardarskom polju,
U konjičkim trkama Kumanova,
Na Kosovom polju;
Želim da se obratim još nerodjenoj deci
Crtajući im kartu ljubavi
Od prošlosti ka budućnosti.
Želim pozvati sve bližnje moje
I sve ljude
Celoga dana
Kao što je pozvao Mevlana:
“Dodji...Opet dodji...”
Budim se,
Oslobodjen strašnih snova
Umoran i rasejan
U kostima mi glas oružja
U kostima mi top, i puška, i štit, i mač

Budim se,
Gorim,
Gasim se,
Polivam cveće žudnje za ljubav
Želim brisati prašinu mržnje
Al u meni praznina,
Kamen,
Vlažna crnina,
U meni vulkan
Vatra gori
Zašto je ovaj Balkan
Sve više u krvi što je noć duža?
A njemu dolikuje samo ruža.

(sa turskog jezika preveo: autor)

Mustafa Balje je rođen 1967. godine u Restelici kod Dragaša. Osnovnu školu je završio u Kočanima (Makedonija), srednju i Višu Pedagošku školu u Prizrenu, dok je u Prištini studirao sociologiju. Član je Udruženja pisaca Kosova (LSHK). U novinarstvu je skoro 30 godina. Računajući izbor pjesama, Orfejevo ogledalo, objavio je šest knjiga poezije, Leptiri po pločnicima (2009), Gošća (2013), Noćno putovanje (2015), Ademov mjesec

(2017) i Otok od živog srebra (2021). Sa Sadikom Idrizijem Aljabakom, koautor je Antologije poezije Gore (2018), dok mu je u pripremi roman-prvijenac Kazivanja Velikog leptira.

Dobitnik je mnogih domaćih i međunarodnih priznanja, dok su njegove pjesme objavljivane u mnogim zbornicima, antologijama i časopisima. Baljeovi radovi su uvršteni i u školskim udžbenicima u nastavi na bosanskome jeziku na Kosovu, Srbiji i u S. Makedoniji. Godinama radi na promociji bošnjačkog književnog stvaralaštva na Kosovu i šire. Živi i radi u Prizrenu.

PRIČAM O TEBI

Osjećam
da ti ništa nisam rekao
I ne shvatam
zašto je u meni ostalo more riječi
Kako ću sve to sa sobom ponijeti
Kuda ću nedorečen
cmizdrav

SEVDALINKA VJETRA

Jednom sam
davno ispjevao
sevdalinku
na čardaku
ružama punog

Oplakivao
ljubu vjernu
koju nikada
nisam video

Potajno sam
znao da će ona
negdje daleko čuti
dert moj

Vjetar zaljubljeni
djevojci uplakanoj
kose češlja.

-Vjetru zaljubljeni
što pronađe pute
srca moga
znaj da bih te čekala
i vječnost cijelu
Sanjala te uz mesec mlad.

ORFEJEVO OGLEDALO

Komadam sebe
Kako bih do tvojih
tajnih odaja stigao

Preturam po milion
odbačenih snova
Da pronađem
duborez na mom nišanu

Orfej jedini u ogledalu
broji korake
mojih krvavih stopala

Ako otjeram
buđenja kiši i magli
kuda će čežnja
moja nestati

Bubnjevi su za slabiće
samo da čuješ Viole
po poljima duše ove

Vječne saputnike
mojih sjećanja i tugovanki
Ubila bi sjetu
i sve samoće svijeta

Ne preturam tek tako
u kasne isjeckane sate
čekam trenutak za bijeg
od sebe jedinog samog

Da se vratim ipak početku
i svršetku mojih riječi
Ionako neodoljivo
sličim tvojim suzama

(Leptiri po pločnicima, 2009)

ELEGIJA ŠARI

Veter raželan
puje pema

Livađom šo
sonuje šiljeina

Šupeljka tražim
na nekoja češma

Ovce bele
vo oblaci pocrnete
Planino Šaro
Ubaino i dertu

se stopi
ja sirota
čobanin vo
cvećina neizabrane
vo zemna iželana
so Radika grlena
so s'vza dejkina
izmijena

(posvećeno Feridu Muhiću)

GOŠĆA

Eto je
čujem
korake čudne
na prstima gazi
škripom
već odškrinuta vrata
otvara

Tišinom počinje
dosadna pralja
kako da joj
riječ izvučem
kad gluha je i nijema
nespretna i traljava
najobičnija
bivša švalja

Kradljivica stara
tako joj godi
Prevrne dječaka u meni
probudi jednoroga
Odbravi odaje
ključevima mojih tajni
prišije moje ljubavi
sahrani me i ponovo
iz mrtvih rodi

Krajičkom oka gleda
namami me
Uzdahne

tlo pod nogama guta
brod se nasuka
na njenim pustim otocima
zamuti snove porocima
čarobnim uspavankama

A ja oprostim
sve oprostim
žalim je
svi bi da joj sude
rijeka mi sjetna
toplo krilo ja
njoj budem

Čekam samoću
ne baš neku gošću
Kad bih mogao
da trag joj zametnem
Ili pobjegnem
ali
Uvijek nađe
adresu i dom

Kuda bez nje
i ona bez mene

Ćemailj Kurtiši je rođen 14.06.1960. godine u Donjem Ljubinju kod Prizrena, na Kosovu. Diplomirani je pravnik. 2002. biva izabran za potpredsjednika opštine Prizren, kasnije, još 2 mandata, biva zamjenik presedavajućeg Skupštine opštine Prizren.

Još od rane mladosti bavi se pisanjem i bio je saradnik više listova i revija na bosanskom jeziku.

Napisao je 6 knjiga aforizama, viceva i šala:

Stranka praznih stomaka, Sasvim propala stvar, Kazneni prostor, Penel-Vic, Balkanska džungla i Masonske rupe.

Napisao je knjige pjesama: Bošnjak, tuđina i vatan i Malehni sirotan.

“Ćemailj Kurtiši, bošnjački pisac iz šarske Župe, više Prizrena, čitalačkoj i kulturnoj javnosti poznat je po svojim knjigama satirično-aforističke tematike, više komponentne misaone i idejne semiotike i usmjerenosti kritičkog humanizma protiv svih negativnih pojava u savremenom društvu, te protiv politike sile i politikanstva.”

Recenzent zbirke pjesama “Bošnjak, tuđina i vatan” - Alija Džogović

IZBEGLIČKA NOĆ

Grad velik a ja sam,
Idem i lutam kao neka luda,
izgubljen od očaja i tuge
pitam se: “KUDA”?

Nastavljam dalje, k'o da nešto tražim,
il' od nečega bježim,

sjetih se majke...svojih najmilijih,
i osjetih kako drhtim i kako se ježim.

Zašto je ovako moralo biti?
Zašto sve ovo toliko boli?
Zažmurih oči i vidjeh majku,
da se vratim, Bogu se moli.

Ne mogu majko, više nazad,
a tako bih ti poletio u krilo,
sad suze same, kao rijeka teku.
Ah Bože, bolje da me nije ni bilo!

Sigurno sad o meni misli
uvijek brižna, moja draga seka,
mom srcu tako bliska,
a tako daleka.

Noć je već uveliko pala,
čujem smijeh i srećne ljude,
malaksao i skrhan od teškog bola,
vraćam se u hajam, pa kako mi bude.

Koraci teški, noge od olova,
vraćam se nazad u svoju sobu,
zavlačim se u svoju postelju
a imam osjećaj kao u grobu.

I dugo mislim o svem' šta je bilo,
i koliko patnji će još biti,
još koliko bola u životu ovom,
i još koliko suza će se još liti??

OSTARELA MAJKA

Som rodila, a deca nemam,
som ženila a snae nemam,
som izbajla dunjaa unučiki
a nijeno pri mene.
Kuća imam a nikoga u njaa.
Pare imam, nema koj da mi kupi.
Brašnjo imam, nema koj da mi zamesi.
Usta imam alji komu da zborim?
Sve imam a ništa nemam?!
Sama pri porod,
žudna za izmet
pri toljko snae.
Nemam koga da pomilujem
a dunjaa unučiki.
Muke mlogo, nemam komu da se požaljim.
Nemi se živi
a straa m'je od mreška!?
Će umrem a nikoj će nezna,
niti će ima koj da me zakopa,
pri toljiko porod svoj!

PRAZNIK MOJE MAJKE

Kad priroda sva se budi,
kad potoci zažubore,
kad ožive gorske ptice
i kad zvijeri progovore.

Kada sunce češće sija,
kad su noći kao bajke,
i kad sve je mnogo ljepše,
tad je praznik moje majke!

Gazmend Beqaj je rođen 29. novembra 1962. godine u Prizrenu, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao je na Prirodno Matematičkom Fakultetu Univerziteta u Prištini gdje je stekao zvanje profesora biologije. Radi kao profesor u Srednjoj medicinskoj školi u Prizrenu. U duši je sportista i pjesnik. Dugo godina bio je član reprezentacije Kosova u

strijeljaštvu, osnivač je i prvi predsjednik Litreranog kluba “Pjetër Bogdani” na PMF-u. Živi i stvara u Prizrenu. Do sada je objavio dvije knjige poezije: „Da pišesh o ljubavi“ (Të shkruash për dashurinë) i „U prstenju vremena“ (Ne unazat e kohës). Piše i aforizme.

MOSHË E THINJUR

Kur vjen vjeshtë e moshës
Me shi e mërzy
Thinjat e shpirtit tonë
Nis e thurin poezi
Duke u munduar ta kujtojmë
Çfarë ishte të jesh i ri...

Pleqërisë i bëjmë dredhi
Duke vazhduar me naze
Me shumë kërshtëri
Ta kërkohmë atë bukuri
Që arrin ende të zgjoj në ne
Të bukura ndijesi ...

Mashtrohemi
Sikur mosha është në ne
E jo në vitet e vona
Të bindur se
Më shumë se vitet
Na mplakin hallet tona

Në heshtje përballemi
Me trupin që plaket
Dhe shpirtin e fëmijës në ne
Me shpresë se do mbesim pleq të ri
Nëse çdo ditë të mbetur
E jetojmë me dashuri

NOĆ VELIKE SAMOĆE

(pjesma posvećena pokojnom bratu)

Svakog sutrašnjeg dana prate me sjenke
Sjenke što šute
sjenke što dušu mi lome
Sjenke čovjeka koga više nema...

Svaki sutrašnji dan vraća mi vrijeme
Koje sam s tobom proveo
Čujem tišinu tvojih riječi
Vidim sjaj tvoje dobrote
Vraćam se u noći velike samoće
Kada si mi uz zdrobljenu dušu
Sa bolom u grudima
govorio o sudbini pjesnika
kojeg starost ne dostiže.

Dok si bolno tražio izgubljenu nadu
Po mračnim sjenkama pune gorčine
Sa užasom i strahom je splasnuo
zatvoreni vrisak u tebi

Vi ne znate ko je došao među nama
vi ne znate što će se dogoditi sutra
stavite, stavite sofru,
stavite sofru moju pogrebnu
sva ta žeđ
sve te kiše
te noći velike samoće
sa kojima će duša pjesnika
odlepršati u vječnost.

UMIRANJE DOMOVINE

Tamo je domovina, sine moj
tamo gdje udišeš slobodu
i osjećaš se dio te slobode
tamo gdje nada tvoja nalazi sebe
a ti se osjećaš svoj na svome

Tamo gdje tragovi
preživljavaju korak tvoj
a cilj tvoga života sjaji

Tamo je tvoja domovina, sine moj
preko močvare šutnji što raspršava strah
preko uklete sudbine
uhvaćene u zamku života
preko žeđi za životom

što i kamen lomi i niče k'o cvijet

Tamo je tvoja domovina, sine moj
tamo gdje tvoja riječ ostavlja trag
a snovi te ostavljaju bez sna
tamo gdje pucanj gluposti
pretvara se mudro u divnu ljubavnu melodiju

U POTRAZI ZA SVOJIM SNOVIMA

Nikada više ne okreći glavu unazad
Kćeri moja, koliko god da me muči nostalgija
koliko god da želim da te blizu imam...
ne dozvoli da te savlada san ispod sjenke sumnji
jer i u snovima treba hrabrost kćeri moja

Ne okreći nikad više glavu unazad, kćeri moja
prati zov srca, mudro, požudno
u potrazi za sudbinom
u potrazi za svojim snovima
jer lišće uvijek ima istu težinu, kćeri moja
vrijeme je ono što ih baca na tlo...

Ne okreći nikada više glavu unazad, kćeri moja
sa leptirima uzburkane duše
ti kreni sa krilima mladosti
u potrazi za žednim sjemenom života
sa snovima ispod pazuha
i sa mnogo nade
da ljubav u tebi umrijeti nikad neće

U PRSTENJU VREMENA

Godine su, prijatelju moj
Godine su to
Što kao lavina uzmu sa sobom
želje požudu i strast
ostavljajući za sobom
kao ruševine uspomene naše
u kasnim satima
samoće čestice duše pune nostalgije
bore naše

Godine su, prijatelju moj
godine su to
što kao jesenje lišće
bacaju nas na tlo
skidajući sa nas
onako prosto
od svega onoga
sto smo nekada voljeli

Bez životna slomljena grana
bez volje, bez riječii
bez daha

Godine su, prijatelju moj
godine su to
Sa vjetrovima
kišom i olujom
Što nam uzimaju sa sobom
sva zadovoljstva života
dovodeći samoću u nama
rane, bol i uspomene
što blijede u prstenju vremena

Sadik Idrizi Aljabak je rođen 1954. godine u Kruševu (Gora, Kosovo). Na Univerzitetu „Kiril i Metodij“ u Skoplju završio je grupu Srpskohrvatski jezik i jugoslovensku književnost. Doktorske studije iz oblasti filoloških nauka završio je na Univerzitetu u Novom Pazaru (2012). Od osnivanja Edukativnog fakulteta Univerziteta u Prizrenu (2003) radio je kao predavač i

profesor. Od 2014. godine je bio prorektor na istom Univerzitetu. Učestvovao je u izradi nastavnih planova za predmet Bosanski jezik i književnost za osnovne i srednje škole na Kosovu.

Bavio se politikom, u jednom sazivu Vlade je bio i ministar zdravlja. Objavio je više od 30 radova iz oblasti jezika, književnosti, folkloru i kulture. Pjesme i pripovjetke su mu objavljene u mnogim časopisima i antologijama. Prevođen je na turski, albanski, bugarski, slovenski i romski jezik. Prevodi s makedonskog, albanskog i engleskog jezika.

Objavljene knjige: *Muhadžirluk, pjesme* (1997), *Nepogodni išareti, pjesme* (2002), *Gora, daleka i sama, pripovijetke* (2004), *Drugo ime sna, izbor poezije* (2012), *Jezik i stil narodne poezije Gore*, (2012) i *Gumno* (2021). Knjige pripremljene za štampu: *Ranobalkanska antroponimija i toponimija Gore, lingvistička analiza*, *Antologija Poezija Gore* (koautor s Mustafom Baljeom). Prevedene knjige: *Bogomilizam i etnogeneza Torbeša Kukske Gore* (autor Nazif Dokle), *Goranske narodne balade* (autor Nazif Dokle), *Kćeri magle, roman* (autor Namik Dokle), *Cvjetovi s ruba svijeta*, (autor Namik Dokle) i *Dani slijepih miševa*, (autor Namik Dokle). Živi i radi u Prizrenu.

VIJE NE ZN'TE

vije ne zn'te
koljko je teško
ka će ostanet
grobišta odgradene

vije ne zn'te
ka ostanujet
voćke neobrane
i kaldrme
vo dvoroji zarastene

vije ne zn'te
zaš babovci naše
vo son se plašilje
i du kraj Dunja begalje

vije ne zn'te
(beljki je take pohubavo)
zaš denoji vo crno
i nis m'gla zaminujetne go prečeka

LEPTIRI JURE ZA SVOJOM SJENKOM

toliku težinu u sebi nosimo
sve dalje od radosti
noći prebrzo dolaze
više za drugoga živimo
a ne znamo da je tako

ne traži ime za dan
što od podneva počinje
koji se samo čeka
ne traži gajret od onog
koji sebe nije utješio

leptiri jure za svojom sjenkom
a ljudi (svo vrijeme)
bježe jedni od drugih

GUMNO

*„...njiva mene snopče,
ja snopče gumnetu,
gumno mene žitce...“
Goranska pesna*

Gumno
mesto za ljeb
počin
i igranje

od njiva du sofru
vrah
i streželj poboden
čekat s'nce da brcne

žito zlatno
za ljeb mlanestečki
i pogača materina
otrebeno

Gumno
S'nce Sajibijino

na zemna
kipnato

arman
dukat petnajeno
od hair i berećet
nasmijan

žito ž'fto
zdreno
za ljeb
i pogača bećarska
ugotveno

Gumno
mesto za nimet
horo
i muhabet

ŠTO AKO PROLJEĆE ZALUTA

što ako proljeće zaluta
i ne stigne na vrijeme
što ako zagubi pute
kroz magle i snjegove
do Gore izgorene

što ako jaglike i šafrani
ne otvore latice
što ako ne udare kiše aprilske
i trešnje bez behara
ostanu

što ako kukavica umukne
kroz granje i livade
što ako laste
umorne
gnijezda visoka ne nađu

šo ako momci i djevojke
skapaju
čekajeć' noć
u sokaku
pokraj rijeke razmažene

što ako proljeće ne pukne
i na vrijeme ne stigne
što ako vjetar ne puhne
i pomiluje
duše ranjene

što ako proljeće
ipak navrati
a niko ga
ne prečeka

Mustafa Balje**Besjeda na temu: Svjetlost i tama pjesnika**

Jednom, Tama otišla Bogu i rekla mu: Svjetlost me stalno proganja. Zadaje mi puno problema. Prati me od jutra do mraka i do večeri sam vrlo umorna. I kad dođe noć prije nego što sam završila svoj san i odmor, počinje me opet pratiti. Mislim da joj nikada nisam učinila ništa nažao. Mislim da je nikada nisam naljutila. Zašto me onda stalno prati? Zašto me maltretira? Šta sam joj krivo učinila?

Tada Bog pozva Sunce, izvor svjetlosti, i upita ga: Zašto stalno tjeraš jadnu Tamu? Uvijek bježi, skriva se, svuda traži utočište. Zašto je prati danonoćno tvoja svjetlost?

Sunce odgovori: Tama? Šta je to, ko je ona? Još je nisam sreo. Čak je ni ne poznajem. Nisam je još vidio, ali ako sam u neznanju učinio nešto pogrešno spreman sam zatražiti oprostaj. I kada je jednom prepoznam, reći ću svjetlosti da je više nikada ne prati.

Priča se da je prošlo mnogo miliona godina od ovog događaja a Bog još nije uspio spojiti svjetlost i tamu zajedno. Čak niti Svemoćni nema sposobnost da stavi tamu pred svjetlost jer tama i svjetlost ne mogu postojati zajedno. Nekada su toliko daleko a nekad blizu. Poput dva slana mora koja se, ipak, ne spoje.

Pomisao na svjetlost, čovjeka vodi ka nečemu krajnje polarizovanom, da su to dvije suprotne stvari koje su u stalnom antagonizmu. Svjetlost je u ljudskoj svijesti dobro, Tama - Zlo. Čovjekov um je uvijek na klackalici materijalnog i duhovnog, pozitivnog i negativnog, svjetlosti i tame, dana i noći, dobra i zla. Ne postoji ni jedna pozicija, niti tačka, sa kojom se um slaže u potpunosti. Pola uma će se složiti, a pola uma se neće složiti.

I onda se pojavi pjesnik. Sa svojim mikrokosmosom, u kom pomenuti aksiomi, postanu neka druga stvarnost ili, možda iluzija u odnosu na fenomen duše i srca.

U tom Bogu znanom međuprostoru, fluidu, pjesnik kopa, traga, ne bi li pronašao smisao. Ne bi li se približio tišini, koja stalno zuji u njegovom biću, i hrani ga.

U Bibliji je zapisano da je na početku bila - Riječ. Velikan pjesništva, Rilke, kaže da je ta prva Riječ na početku, upravo bila Svjetlost.

A najsavršenije čulno i vidljivo unutrašnje stanje, manifestacija veličanstvenog Božijeg sistema sastavljenog od slova i znakova, pretočenog u pisanu ili govornu formu nazivamo, jezik, dar je Božiji čovjeku, zbog kojeg su se pobunili i anđeli. Ne shativši mudrost Božiju.

Taj jezik pjesnika, između svjetlosti i tame, je poput mreže koju mornari koriste kako bi ribu lovili. Nekada nešto ulove, nekada je mreža prazna. To morsko pavetnilo, netaknuto, nijemo leži tamo gdje je uvijek i bilo. I najbolja poezija svjedoči o toj nemoći da premosti taj ponor i vakum.

Čak i kad prokrcimo put kroz tu najgušću mrežu simbola, da pronađemo beskraj, pohvatamo samo neke niti ljubavi, života i smrti. I ponovo nas nešto vrati u novi, zatvoreni sistem, vrtlog... Pojavi se nova gomila slova i riječi, koje pjesnik pokušava protumačiti.

Uporni ali i umorni, ostanemo usamljeni u potrazi za smislom. Bdimo i prkosimo tim našim kreacijama, poezijom, ploveći nama samo znanom stvarnošću ili možda iluzijom.

Poetsko nadahnuće pronađe nešto čega ranije nisi ni bio svjestan da postoji. Pjesnik, koliko toga napisao, kazao, ostane nedorečen i napusti ovaj svijest a da ne spozna ni sebe, a kamoli pojave oko sebe.

Nosimo čari svjetlosti i osjećamo svu težinu tame. Ipak, pravo pitanje za pjesnika je kako ostati uravnotežen između te dvije pojave, koje su naša hrana, voda i vazduh. Tako tumaramo, stoljećima kopamo po tamnim odajama naših duša, tražeći svjetlo. Ima li smisla govoriti o svjetlosti ako nema tame?

Pjesnici, oni najuporniji, se nadaju da će se nakon tame u tunelu, ipak pojaviti zračak svjetlosti. Poput one djece koja zarobljena tamom ispod ruševina Hataya ili Kahramanmaraşa, nakon stotinu sati, ponovo na svojoj koži, u svojim dušama, osjete toplinu svjetlosti.

Prije nego se pojavi ta svjetlost, vještom korisniku kремена, pjesniku, bezbroj puta zaiskri duša i srce, zadržti tijelo, pojavi se vatra, nemir... Kao cvijet se pjesnik probudi, procvjeta, grli, voli, pati, čezne, tuguje, smije se ili plače, pišući svoje stihove?
Svjestan da ne može upravljati svjetlošću niti tamom!

Raif Kasi

Besjeda na temu: Svjetlost i tama pjesnika

Ako se uzme u obzir da je prema fizici razlika između svjetlosti i tame u intenzitetu elektromagnetskog zračenja u vidljivom dijelu spektra, onda je u skladu sa Božjim zakonima o svijetu koji počiva na dualizmu, ili dvojstvu, to jest na dvije sile koje su u suprotnosti sa svojim bitima. Pa tako naspram noći imamo dan, naspram minusa imamo plus, ili pozitivnost, naspram muškog - ženski pol, dobro i zlo i tako dalje. Naravno, da svako od nas osjeća subjektivno ove dvije fizičke suprostavljene kategorije. S druge strane, način na koji svjetlost i tamu vidi, osjeća, te i prenosi subjektivna opažanja - kod pjesnika je drugačiji smisao i ne poistovjećuje se u fizičkom smislu poimanja svjetlosti i tame, već to on čini na duhovnom, osjećajnom i emotivnom planu, stim što je to svedeno na subjektivnom razmišljanju. O smislu dualizma svjetlosti i tame, a kroz prizmu pjesnikove slobode razmišljanja, kroz historiju poezije susrećemo mnoge momente, u zavisnosti od situacije, da se pjesnikova tama lagahno pretvara u svjetlost. S toga, razmišljanja mnogih pjesnika, sjedeći na ivici duhovne i fizičke realnosti, kroz naboje svoje mistične motivacione snage, samo dokazuju da je i svjetlost i tama njihova neiscrpna poetična inspiracija. Pjesnici su ponekad lijepo i nadahnuto obavijeni svjetlošću, plivaju u njoj, uživaju, relaksiraju se, pa ponekad i zarone u njenu dubinu iz koje "iskopaju" tamu, ili obrnuto. Oni balansiraju i plove u tami neprobojnoj, ali iz nje mogu začas izvući svjetlost u svim oblicima njenih duginih boja, smremne da se pretvore u lijepu poeziju. U tami, kada pjesnik sklopi svoje fizičke oči, nedugo u njemu se svjetlost na

duhovnom planu probija do njegove eonske biti postojanja. U stanju meditacije, kada se svijest i podsvijest pjesnika “takmiče”, jedna u tami, druga u svjetlosti, spremne su da porode stihove iznikle iz tame nošeni fotonima svjetlosti. Ovo stanje duhovne transformacije, kada svijest balansira na ivici tame i svjetlosti, kod pjesnika je vrlo poznata pojava, ali je istodobno za oficijalne nauke malo mistična tema. Jer inspiracija pjesnika kroz svjetlost i tamu je Božija kreacija i ona je nedostupna običnim umovima. Inspiracija se samo može doživjeti, ali se ne može i opisati, isto kao što je i slučaj sa svjetlošću i sa tamom. Na ovu temu hoću se nadovezati stihovima poeme “Jama”, poznatog pjesnika Ivana Gorana Kovačića koji nadahnuto pjeva; “Krv je moje svjetlo i moja tama. Blaženu noć su meni iskopali, sa sretnim vidom iz očnjih jama”... U tom kontekstu vjerujem da je svjetlost radost u oku pjesnika, a tama smiraj njihove osjećajne i mehke duše, a ovo iskustvo je dato samo odabranima. S toga, ovdje prisutnim pjesnicima, mojim dragim prijateljima želim još više uspjeha na ovom “posebnom zadatku”. Neka vam stihovi budu oružje i odbrana za bolji i pravedniji svijet punog ljubavi.

Prizrenski susreti pjesnika – projekat podržan od strane *Opštinskog Direktorijata za kulturu omladinu i sport, Prizren*

Realizovala: *NVO “Katedra slobodnog uma”* - Decembar 2022. -
Februar 2023.

Zahvaljujemo :

Institutu Yunus Emre u Prizrenu
Knjižari Altera Prizren

Pjesnicima koji su učestvovali na Prizrenskim susretima.

Fehmija Murati, Mersija Omerović, Arifka Ljatifi, Salhida Bašani Salaj
Iskender Muzbeg, Mustafa Balje, Čemailj Kurtiši, Gzmend Beqaj,
Sadik Idrizi

Dizajn i naslovna strana: *Nadža Šašivari*

Štampa knjižara *Altera Prizren*
Februar 2023.

Prije nego se pojavi ta svjetlost,
vještom korisniku kремена,
pjesniku, bezbroj puta zaiskri
duša i srce, zadrhti tijelo, pojavi
se vatra, nemir...

Kao cvijet se pjesnik probudi,
procvjeta, grli, voli, pati, čezne,
tuguje, smije se ili plače, pišući
svoje stihove?

Svjestan da ne može upravljati
svjetlošću niti tamom!